

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADU

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. FeleaABONAMENT
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Zidirea cea nouă

În istoria unei națiuni, când este vorba de o nouă orientare, de o nouă educație, elementul sau factorul preponderant din sânul ei, care se ia în examinare și de care se ține mai mult socoteală în astfel de împrejurări, este tinerețul. El reprezintă legătura cea mai trainică dintre trecutul și viitorul unui neam. Și cum rezultatele bune se pot obține numai după ce te folosești în acest proces de redresare generală a tineretului, de anumite principii sănătoase, în deplină concordanță cu însușirile sufletești prin care s'a format acel neam și din care a putut să profite mai mult în etapele sale de trăire și manifestare în istorie. Nu e suficient însă ca un neam să trăiască sau să se manifesteze în istorie, ci e vorba și de felul cum această trăire e apreciată și în extern.

Și fiindcă este vorba despre o nouă zidire, de o nouă pedagogie în sens autohton în sânul neamului nostru, se pune întrebarea: Oare și alte neamuri în astfel de împrejurări pot face apel la glasul strămoșilor, pot ele lua îndreptare de viață nouă pentru îndrumarea tineretului dela însăși geneza lor? Răspunsul nu poate fi decât negativ. Și cu toate astea o fac. Rezultatele ne sunt bine cunoscute tuturor. Și în materie de credință, și sub raport social. Un exemplu ne va clarifica. Atrocitățile vecinilor noștri dela vest, cu un an sau cu... o mie de ani în urmă, nu sunt altceva decât testamentul strămoșilor lor în sânge și oase. Este psihologia nomadului parvenit. Cum își menține parvenitul autoritatea se știe. Concluzia iarăși se poate trage ușor.

Dar să revenim *ad rem*. Adică la educația tineretului. Vedem că popoarele cari n'au un tezaur moștenit de învățăminte, corespunzătoare destinului omenesc, adică de antenă între cer și pământ, totuși fac uz de el.

Ce să spunem noi? Întreagă istoria noastră, întreaga noastră trăire în timp și spațiu, nu

este asemănătoare primilor creștini? Persecuțiile contra creștinismului n'au durat nici jumătate cât vitregiile românismului. În epoca acestor persecuții anticreștine s'a plămădit cea mai intensă viață în Mântuitorul lumii.

În perioada pătimirii noastre naționale s'au creat virtuțile trainice, din lacrimi și sânge, ale strămoșilor, cari ni s'au transmis și nouă, intacte, prin negura vremurilor. Unde s'au încheșat colindele noastre, pline de substanță creștină și istorică? De când și dela cine am moștenit doinele? Dar bisericile de lemn cu minunatele lor sculpturi și picturi? Ce sunt toate aceste manifestări? Trăirea și existența noastră în veac.

Strămoșii noștri se pot vedea și acum cu ochii sufletești, departe, sub o poală de codru, descoperiți, cu părul dacic pe spate, în opinci și ițari, urcând încet cărarea ce duce spre bisericuța din deal, unde stăteau pe vorbă cu Dumnezeu.

La noi, pentru a avea o bună educație, bazată pe credință, omenie și dreptate, nu ne trebuesc curente noi, importate, ci lucrări noi din adevăruri vechi. Înapoi la comoara spiritualității românești, la glasul pământului românesc, frământat și stăpânit cu sânge și lacrimi, și de acolo să ne scoatem busola orientării noastre ca neam! În perioada României Mari 1918—1940, intitulată și a absenteismului românesc, ne-am gândit noi să ne formăm tineretul? Nu. Am creat la orașe tipul cosmopolit și fosila saloanelor, în locul celui naționalist și creștin. De sate nici nu mai vorbim.

Cel mai sinistru tablou din istoria noastră! Unul dintre multele motive ale acestei decadente a fost și acela al așa ziselor opere de artă, cari nu ne mulțumesc sufletește; unii dintre scriitorii noștri au fost cântăreții pasiunilor și nu a virtuților și a marilor întrebări.

Nu literatura care să ne redea biologicului,

instinctului, cineamului și lui Dumnezeu. Aceasta ar fi de dorit și de așteptat să o producă aleșii maselor, ce-și duc viața pe pământul românesc. E cel mai potrivit moment, chiar acum, când se dă lupta între Hristos și între Satan, pentru triumful crucii și al mântuirii noastre a tuturor. In felul acesta ne-am regăsi și proiecta într'un viitor mai sănătos, prin tineretul nostru.

Preot Ion I. Petrilă

Singurătate și vocație

Singurătatea e, poate, unicul loc în lume, care corespunde Paradisului,... fiindcă în singurătate, prin tensiunea chemării, se poate face experiența purității. Singurătatea este, deci, un spațiu de experiență, iar vocația este, oarecum, un timp de experiență. Singurătatea este spațiul purității; vocația este timpul purității. Și una și alta, sau mai bine zis amândouă împreună, formează realitatea de experiență, fiindcă amândouă se raportează la sufletul omenească, la subiect, care este suportul vocației și al singurătății. În singurătate, prin vocație, se transpune dragostea dela Dumnezeu la om și dela om la Dumnezeu. De aceea, în singurătate, prin vocație, crește interesul lui Dumnezeu pentru om și al omului pentru Dumnezeu. Toată această experiență a purității, făcută în singurătate, prin tensiunea chemării, este interesată la problema mântuirii omului, pe care o desleagă în chip minunat creștinismul.

„Totul se petrece, în creștinism, pentru om și anume pentru omul concret. Dar pentru omul anonim. Nu există, după cum știți, în creștinism, nici un fel de sentiment special care ne leagă de Vasile, de Ion, de Maria, sau de altcineva; nu există acest interes personal special. Toți indivizii există în concret, dar nu au pentru noi niciun semn distinctiv. Atitudinea noastră față de semenii noștri este o atitudine de perfectă egalitate” (Nae Ionescu: „Istoria logiceii”, pag. 148).

În creștinism, deși nu există omul care să poarte un nume, există omul concret; dar „nu în calitatea de subiect concret, ci în calitate de om viu” (Nae Ionescu).

Iată interesul și sensul pe care și-l arată creștinismul „în această gospodărire a existențelor umane”.

„Iubirea noastră creștină este aceeași dacă se îndreaptă către un frate sau străin, un om frumos sau urât, către unul sănătos sau bolnav. Există o bucurie a îmbrățișării, în creștinism, dar această bucurie a îmbrățișării este aceeași dacă are ca obiect un exemplar minunat de frumusețe omenească sau un lepros” (Nae Ionescu: Ist. logiceii, pag. 149).

Pentru o astfel de integrare în creștinism, însă, este nevoie și de singurătate și de vocație.

În singurătate nu te poți stabili fără vocație, tot așa după cum fără singurătate nu poți face nimic cu vocația. Singurătatea nu se poate umple decât cu vocația; iar vocația nu încapă decât în singurătate. Una fără alta nu sunt decât pustietăți.

Creștinismul este modul unic de a trăi în întregime, realizat deplin numai în singurătate și numai prin vocație.

În creștinism nu există opoziție între oameni. Și unde există această opoziție, nu mai suntem în creștinism. Opoziția poate fi anulată numai prin singurătate, unde domină vocația, care produce dragostea

„Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Iisus). Aceasta înseamnă să vezi că: „nu ești cu nimic mai mult decât aproapele tău, să nu-ți acorzi mai multă importanță decât aproapelui tău, durerea sau plăcerea ta este tot atât de importantă ca plăcerea sau durerea aproapelui tău” (Nae Ionescu: Ist. logiceii, pag. 149).

Vocație și singurătate înseamnă atmosferă și mediu de dragoste și de umilință. Singurătatea nu-ți arată că ești singurul, ci îți arată numai că ești singur... iar vocația te mână să-ți găsești semenii.

Singurătatea te face să „trăiești cu ochii în distanțele mari ale lumii”, iar vocația îți ajută să trăiești cu inima în apropierea mari ale vieții. — În apropierea altor inimi și în alte inimi.

În singurătate, dinamizat de vocație, ajungi la tainele vieții. Pe omul din singurătate, și cu vocație, îl cheamă tainele existenței. Suprema întrebare pe care și-o poate pune omul, este aceea asupra lui însuși; iar din această întrebare, esențialul îl constituie partea pusă asupra destinului lui, care nu se mai desfășoară în timp și spațiu, ci, îndepărtat din rândul existențelor cosmologice, se încorporează în seria existențelor transcendente, aproape „de singurul izvor și posesor al veșniciei, de Dumnezeu” (Ernest Bernea: „Indemn la simplitate”).

Realitatea ontologică e mai plină de splendoare decât cea cosmologică. Și, destinul omului, acolo e mai plin de splendoare decât aici... Dar numai prin atmosfera spirituală, pură, a singurătății, se vede acest lucru.

Numai omului îi este dat să încerce amândouă seriile existențiale: și cea cosmologică și cea ontologică. De aceea, omul încearcă să filosofeze asupra amânduror domenii ale realității, arătându-și setea nepotolită de cunoaștere, „în văpaia întrebărilor supreme”.

Omul nu poate formula și exprima nimic, fără să ajungă în singurătate și fără să cadă

sub gravitația vocației. — Vocația este un fel de lege de gravitație, care funcționează în spațiul de experiență al singurătății. Ea poartă către adevăr: din om spre Dumnezeu. Dar și în om, tot din Dumnezeu vine.

Vocația găsește adevărul, iar singurătatea îl cuprinde.

Adevărul capătă expresie în paradox. Paradoxul este forma de expresie a adevărului, care covârșește rațiunea. El este saltul adevărului în calea minții, provocat de vocația omului, în momentul singurătății lui. Atunci, adevărul atinge și inima omului, luându-și forma de expresie a paradoxului. Se înțelege, însă, că, fără vocație și fără singurătate, acest fenomen de trăire și acest proces de cunoaștere nu s'ar întâmpla. Paradoxul indică un moment de identitate între trăire și cunoaștere, în care se integrează omul, în singurătate, prin vocație. Vocația omului, însă, nu dispune nici în comunitate.

Prin vocație omul se orientează spre sfințenie, adică spre tainicul latifundiu de Grație. Ajuns în acest înalt privilegiu, omul poate anula influențele contrarii, ispitele, prin singurătate.

Singurătatea nu este o izolare de viață, ci de lume. Dimpotrivă. În singurătate simți mirosul de veșnicie, al vieții...

Dumnezeu nu-l împroprietărește pe om cu sfințenia, ci-l însușește cu ea; de aceea, omul nu poate fi expropriat de sfințenie, odată ce o dobândește!

Prin Grație, Dumnezeu titularizează pe om în viață; iar prin jertfă, prin vocația activă, îl definitivează în ea. (Grația merge la vocație). În acest definitivat, omul comunică cu adevărul. Aci, omul e în altă categorie existențială. E „înaintea lui Dumnezeu“.

Adevărul, absolutul de cunoaștere, tocmai prin paradox, prin forma de expresie, angajează cu necesitate, vocația omului. Paradoxul este contactul între adevăr și vocație; iar vocația nu-i altceva decât misiunea istorică a spiritului, a adevărului celui mai adevărat.

Singurătatea este spațiul adevărului și timpul vocației; comunitatea este timpul adevărului și spațiul vocației. Prin singurătate se deschide drumul omului spre misterul vieții, iar prin comunitate se deschide drumul misterului spre oameni.

Nu există comunitate mai mare ca dragostea. Ea singură poate da identitate, omului. În dragoste, omul ajunge într-o asemănare cu misterul, într-o asemănare cu dragostea. Într'un anumit fel, chiar omul este dragoste și mister. — Mister, însă, mai mult prin dragoste decât prin sine; și dragoste mai mult prin mister decât prin sine.

Creștinismul, numai creștinismul, adică Grația lui Dumnezeu primită de om, dă omului puterea de identificare a însușirilor sale, (a dragostei în special), cu ființa sa. Acesta e tocmai un act de puritate.

La acest rezultat ajunge omul după experiența purității, pe care o face în singurătate, prin tensiunea chemării. Și, aci se stabilește corespondența ca Paradisul.

Gh. Moțiu

Nobila iubire de sine

Aproapele; acesta-i cuvântul cel mare. Descoperire dumnezească, care cuprinde toate cazurile iubirei noastre omenești. Imi iubesc aproapele pentru ceea ce prețuiește, dar și pentru aceea că e aproapele meu. Și care aproape imi este mai aproape decât mine însumi? Eu sunt cel dintâiu aproape al meu.

Cum rămâne atunci cu vorba aceea vestită: „eul e vrednic de ură“? Hotărit, nu vom izbuti niciodată să urim indeajuns eul plin de turfie, stăpânitor și lacom; eul silnic, care pune la cale răutățile și sistematizează lupta aspră a vieții.

Nu-i acesta însă singurul eu. Nu acesta formează temelia firei noastre din care ies tendințele primitive. Cu atât mai vărtos nu-i acesta eul supra-naturalizat, făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Dumnezeu ne-a incredințat, ne-a dat așa zicând pe mâinile noastre. La rândul nostru avem datoria de-a ne ațâța viața, scânteia dumnezească. Cei cari ne iubiră nespuse de mult atunci când am venit pe lume, încât cugetau și trăiau pentru noi, s'ar putea oare resemna, atunci când ne trec nouă sarcina de-a trăi, ca să nu ne iubim? Și chiar Dumnezeu, Tatăl, „din care își trage numele orice neam în cer și pe pământ“ (Ef. III, 15.), ar putea îngădui să nu ne iubim pe noi înșine, pe noi, fiii săi?

Așa că iubirea de sine nu numai că nu e un viciu, ci de-a dreptul e o virtute foarte rea. Virtutea aceasta e milostenia în treapta ei cea dintâi, excepție făcând pentru iubirea lui Dumnezeu care e o iubire de obârșie și care trebuie să treacă deci și înaintea iubirei de sine. După iubirea fără pereche a lui Dumnezeu, iubirea de sine e cea mai trebuincioasă, cea mai creștinească. Nimeni nu trebuie să-și nesocolească menirea lui adevărată. Nimeni nu trebuie să facă ceva ori cuiva ce-ar fi împotriva iubirei de sine, chiar dacă ar fi vorba de universul acesta. Cum rămâne atunci însă cu jertfa de sine, cu mucenicia sfinților? Așa că, a te sacrifica nu însemnează altceva decât a munci într'un chip superior pentru sineți. Cel care se sacrifică

inalță în sine valorile morale; urcă, nu coboară; câștigă, nu pierde.

Totul stă în aceea, cum trebuie să te iubești și cari vor fi condițiunile iubirii de sine? Mulți se rătăcesc aci. Unii țin că iubirea de sine a lor trebuie să stea în iubirea spiritului, alții în a trupului. Nu toți iubesc acelaș lucru. Așa că se întâmplă, că unii în loc să se iubească, se urăsc; făurindu și un eu fals, a cărui victimă e eul cel adevărat.

Se iubesc cu adevărat aceia cari se iubesc după omul lăuntric, cum îl numește sfântul Pavel și se urăsc aceia cari se iubesc după omul din afară, omul mădulărilor. Filosoful păgân Aristotel spune că cinci stări caracterizează iubirea, aproape lui, a prietenului. Aceste cinci stări trebuie să caracterizeze și iubirea de sine, întrucât noi suntem cel mai bun prieten al nostru. Intâi: să voiești ca prietenul tău să trăiască; doi: să-i voiești binele; trei: să-i faci acest bine; patru: să întrești cu el o legătură fericită; cinci: să te potrivești cu el în vederea scopurilor pe cari și le propune, în bucurie și întristare.

Să nu se creadă însă că preamărind omul lăuntric trebuie jertfit omul din afară. Sub stăpânirea Tatălui, nu se jertfește nimic. Jertfire însemnează supunere. Omul din afară vine sacrificat nu în el însuși ci în pretențiunile lui de a stăpâni. Dacă omul din afară se învoiește să rămână în cadrul ordinei, e rânduit printre obiectele iubirii. Armonia multiplelor elemente din cari e compus corpul nostru, tot ceea ce se învoiește cu buna rânduală, e iubit și are drepturi oricât de inferioare ar fi elementele acelea. Corpul nostru și ale lui funcțiuni: hrănirea individuală, hrănirea speciei împlinită prin geniul iubirii, patima regulată de minte, voința puterii condusă de dreptate, ambițiile nobile, dorirea bunurilor pe cari și le propui a le folosi spre realizarea mai binelui, mândria și orgoliul sublim al ființei care-și simte prin rațiune și har valori aproape nemărginite, — nimic din acestea nu trebuie osândit în noi; totul e așezat la loc de cinste, băgând de seamă ca întotdeauna să fie ținută dreapta proporție.

Biată mașinărie vie, atât de plăpândă și atât de bogată, care aci ațipești aci te avânți în manifestări mărețe, mașinărie care porți în tine puterea de a te forma, de a te îndrepta, de a te înhăma la propășire și acțiune vie, ca apoi să te întorci în fărâna din care ai fost luată; sărmane corp! nu vrea nimeni să te jertfească. Ești doar templul Duhului Sfânt. Viața ta e sfântă și nu vrem decât să o îmbogățim, ferindu-te de tot ceea ce te strică în lumea aceasta și în cealaltă.

După A. Sertillanges de Gh. P.

Despre ce să predicăm?

Duminecă, 20 Octomvrie 1941, la Sf. m. mucenic Dimitrie, să vorbim despre mucenicia creștină.

Dupăce vom expune pe scurt viața sf. mare mucenic Dimitrie din Tessalonic care sub împăratul Maximian, la 26 Octomvrie 296, a suferit moarte de martir, fiind împuns cu lancea în coastă, din care a isvorit mir tămăduitor (vezi Mineiul), vom arăta că Mântuitorul a prezis ucenicilor Săi că vor fi urși și prigonți (Mt. 5 v. 11) de către lume (cei necredincioși) pentru că mărturisesc numele lui Hristos (Mt. 10 v. 22), și vor fi dați la munci și uciși (Mt. 24 v. 9). Creștinii sunt oarecum despărțiți de lume, deaceia fi urâte lumea. Nu se poate ca sluga să aibă altă soarte decât Stăpânul. Dacă pe Mântuitorul l-au prigonit și pe ucenicii Săi îi vor prigonit (In. 15 v. 19—21). Toți cari voesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus vor fi prigonți (2. Tim. 3 v. 12), iar ceice îi vor ucide vor crede că aduc jertfă plăcută lui Dumnezeu (In. 16 v. 2). Aceasta este crucea despre care Mântuitorul spune că oricine vrea să vină după El trebuie să se lepede de sine și s'o ia asupra sa (Mt. 10 v. 38; 16 v. 24). Celce va vrea să-și scape viața lepădându-se de această „cruce“ își va pierde sufletul, iar cine își va pierde viața pentru Hristos și Evanghelie acela își va mântui sufletul și va moșteni viața cea de veci (Mt. 10 v. 39; 16 v. 25; Mc. 8 v. 35). Cu toată suferința de acum, care este scurtă și trecătoare, și care ne agonisește o cumpănă de mărire vecinică, (II. Cor. 4 v. 17), Mântuitorul îndeamnă pe ucenicii Săi să îndrăznească (In. 16 v. 33), și să nu se teamă de ceice ucid trupul iar sufletul nu pot să-l ucidă (Mt. 10 v. 28). Viața creștinului este o luptă împotriva duhurilor răutății (Efes. 6 v. 12). Impăția cerurilor se ia cu năvală (din pricina multelor greutăți) și năvălitorii pun mâna pe ea (Mt. 11 v. 12), pentru că prin multe suferințe se cade nouă să intrăm întru împărăția lui Dumnezeu (F. Ap. 14 v. 22). Numai celce va răbda până la sfârșit acela se va mântui (Mt. 24 v. 13). Deaceia sf. Apostol Pavel îndeamnă pe Timotei să-și ia partea sa de suferință ca un bun ostaș al lui Hristos Iisus (2. Tim. 2 v. 3). Această luptă bună a luptat-o și Apostolul înainte de a dobândi cununa dreptății (2. Tim. 4 v. 7—8).

Creștinii cari au primit de bunăvoie moartea pentru mărturisirea lui Hristos și pentru cuvântul lui Dumnezeu se numesc mucenici (martiri). Unii dintre aceștia, din pricina chinurilor îndurate, primără numele de mari mucenici. Diavolul este acela care face să suferim martiriul (Apoc. 2. v. 10) și numai plini fiind de Duhul Sfânt suntem

în stare a ținea cu neclintire la mărturisirea lui Hristos (I. Cor. 12 v. 3). Moartea de martir are asemănare cu moartea Mântuitorului și ea împlinește oarecum (repește) lipsurile necazurilor lui Hristos — precum zice sf. Apostol Pavel (Col. 1 v. 24), — fiindcă creștinii sunt mădulări ale trupului lui Hristos, adică a Bisericii. Despre martiri se poate spune că pe dânșii nimic nu i-a mai despărțit de dragostea lui Dumnezeu cea întru Iisus Hristos, Domnul nostru (Rom. 8 v. 38—39). Când statornicia unor creștini nu era încercată până la moarte, ci dacă aveau a suferi numai: exil, închisoare, munci și alte chinuri și persecuții, atunci acești suferitori statornici se numiau *mărturisitori*. Înainte de a muri moarte de martir sf. Apostol Pavel purta pe trupul său semnele unor astfel de chinuri ca mărturisitor al lui Hristos (Gal. 6. v. 17). Celce a mărturisit pe Hristos înaintea oamenilor, și Hristos va mărturisi pentru acela înaintea Tatălui celui din ceruri (Mt. 10 v. 32). Dumnezeu răsbună martiriul sfinților Săi (Mt. 23 v. 35; Apoc. 6 v. 9—10) și le dă ca răsplată: *cununa vieții, veșmântul alb, jețuri și puterea să țină judecată* (Apoc. 2 v. 10; 6 v. 11; 20 v. 4).

Ce privește plăcută este pentru Dumnezeu de a vedea pe creștin luptându-se cu durerea și îndrăsnind contra amenințării și a chinurilor! Învingător este numai celce câștigă ceea pentru ce luptă. Luptătorul se împotrivesc primejdiei cu mai mult curaj când se simte sub ochii comandantului. Nimeni nu primește răsplata înainte de biruință. Comandantul lumesc nu poate da ceea nici el nu are: prelungirea vieții, ci numai orăsplată pentru slujba militară. Luptătorul lui Dumnezeu însă nu stă singur în suferință și prin moarte el nu se sfârșește (Minuciu Felix).

„Durerile ceasului de față nu pot să stea în cumpănă cu mărirea care va să se arate pentru noi” (Rom. 8 v. 18). Acesta e graiul martirilor. Cine nu și va jertfi totul spre a ajunge la o astfel de mărire, spre a fi prietenul lui Dumnezeu și spre a se veseli pururea cu Hristos. Dacă e lucru de cinste pentru luptătorii pământești a se întoarce triumfători în patria lor, cu cât mai de cinste este pentru creștin a intra biruitor în rai și după învingerea diavolului a duce cu sine semnele biruinței (trofeele) acolo de unde strămoșul Adam fu isgonit. Ce poate fi mai de cinste decât a-i aduce lui Dumnezeu: o credință neprihănită, o tărie sufletească neclintită și jertfirea de sine, ca ofrandă de preamărire a Lui, și a sta la dreapta Lui când El va șede pe jețul de judecător, fiind la fel cu ingerii. Nici o persecuție nu va putea înfrânge astfel de gânduri. Moartea de martir ne închide pământul dar ne deschide cerul; Antihrist ne amenință dar Hristos ne apără; celui omorât

i se răpește lumea, dar celui înviat i se dăruiește raiul; i se nimicește viața vremelnică și i se redă cea vecinică! (Sf. Ciprian).

Celce preamărește viața martirilor să și întoarcă privirea asupra sa însuși. „Nu este frumoasă lauda în gura păcătosului” (Întel. Sirah 15 v. 9). Numai ceice trăiesc o viață vrednică de laudă cinstesc cu vrednicie pe sfinți. Numai aceia ascultă cu folos virtuțile acestor eroi, pe cari lauda lor îi înflăcărează la imitare. Căci ce folosește a vedea pe alții la o sublimă înălțime iar pe sine cufundat în o prăpastie adâncă? Ce folos este de a serba triumful acelor curajoși luptători dacă tu însuși zilnic fugi cu rușine din fața dușmanului? Dacă te bucuri că martirii lui Hristos s'au luptat atât de eroic, apucă și tu armele lui Hristos și intră în grupul Lui de luptători! Îți lipsesc dușmanii din afară? Du războiul contra ta însuși și vei găsi mulți răsvrățiți și dușmani înlăuntru tău. Invinge *mândria*, ucide *mânia*, stinge *poftele trupești*, alungă *sgârcenia*, nimicește *pisma*, spunând cu Apostolul: „Ceice sunt ai lui Hristos Iisus au răstignit carnea împreună cu patimile și cu poftele ei” (Gal. 5 v. 24). Aceasta înseamnă a trăi eroic și a lupta bărbătește. Ce folos dacă din afară zidurile cetății nu sunt amenințate de dușmani dar dinlăuntru ele sunt pustiite de hoardele sălbatice ale patimilor? (Petru Damiani).

*

„In petrecerea voastră în lume, purtați-vă numai în chip vrednic de Evanghelia lui Hristos, statornici într'un duh, împreună luptându-vă în același cuget, pentru credința Evangheliei, fără să vă înfricoșați întru nimic de cei potrivnici, ceea pentru ei va fi un semn de pierzanie, iară pentru voi de mântuire. Aceasta este dela Dumnezeu. Căci vouă vi s'a dăruit, pentru Hristos, nu numai să credeți întru El, ci să și suferiți pentru El” (Filip. 1 v. 27—29).

Cărți.

Al. Lascarov-Moldovanu: „Chemări la Domnul”. *Scurte lămuriri ale Evangeliilor de peste an*. Tipografia Sf. Mitropolii a Olteniei-Craiova, 1941, 214 pagini, 60 lei.

Iată din nou a ieșit de sub teascurile tipografiei o carte bună, cu care trebuie să ne sporim bibliotecile. Este vorba de cartea bunului și fecundului scriitor Al. Lascarov-Moldovanu, care nu de mult a văzut lumina zilei, chemându-ne, să ne apropiem cât mai mult de Domnul cerului și al pământului.

Nici când mai mult ca azi nu s'a simțit ne-

voia chemării Domnului Hristos în viața noastră cea de toate zilele.

Niciodată mai mult ca azi nu s'a simțit nevoia unei adânci trăiri a vieții religioase creștine.

Azi mai mult ca oricând trebuie să ne alipim de Sf. noastră Biserică creștină ortodoxă.

Și toate acestea pentru că suferințele care se abat asupra sufletelor noastre sunt din cele mai cumplite. Deaceia și renumitul scriitor, care este un creștin din cei mai buni ai neamului nostru, Al. L. M. a făcut aceste scurte și frumoase chemări, ca cei ce le vor citi, să citească cât mai mult și cartea vieții cu apa cea vie.

Acest volumaș de „Chemări la Domnul” ca de altfel și celelalte scrieri ale d-lui Al. Lascarov-Moldovanu pe lângă hrana duhovnicească, pe care o dă cititorului, se mai distinge și prin limba frumoasă și aleasă, precum și prin claritatea și simplitatea stilului.

Pe cât de simplă pare expunerea, pe atât de simțite sunt cele cuprinse în aceste îndemnuri și chemări pe care le face autorul.

Cititorii acestei cărți se vor simți mai mângăiați și reconfortați sufletește, dorind să citească și celelalte cărți scrise așa de frumos de d-l Al. Lascarov-Moldovanu. Terentie Mihit

Pr. Caius Pascu: Ștefan Chirilescu. Un preot bihorean în revoluția din a. 1848-49, din Banat. București 1941.

Autorul ne descrie într'o mică broșură viața sbuciumată a preotului Șt. Chirilescu din Murani, pe care episcopul sârbesc Panteleimon Jivcovici îl pedepsește cu o închisoare de 2 ani și pierderea averii pentru „fărădelegile sale cele mari politicești” și pentru că împreună cu preoții Gheorgge Petru și Ștefan Iliev „au umblat din sat în sat pentru subscrierea preoțimei la suplica ce era să o adreseze românii la dieta Ungariei pentru despărțirea ierarhică” de sârbi. Tot atunci au mai fost suspendați și pedepsiți cu închisoarea încă 90 preoți români și aruncați în închisoare.

Mai apoi, episcopul Samuil Mașirevici văzând nevinovăția lor, i-a repus în slujbă.

Informațiuni

■ După Kiev Odessa, al doilea mare oraș ucrainian, a căzut în mâinile armatelor cruciate. Prin ocuparea Odesei în ziua de 16 Oct. 1941 de către glorioasa armată română, s'a sfârșit cel mai puternic și mai înaintat punct de rezistență bolșevică din fața României. Aci s'au desfășurat mari acțiuni revoluționare, aci a fost instalat un mare focar de bolșevizare a continentului european,

aci începea linia fortificațiilor sovietice, aci pân-dea fiara apocaliptică momentul prielnic să se arunce asupra țării noastre.

România răsuflă astăzi ușurată. Coșmarul a dispărut. Jertfele mari pe care le am dat în timpul ocupării Ucrainei și asediului Odesei, sunt încununete cu cea mai mare biruință pe care a purtat-o viteaza armată română.

Despre meritul ei istoric vorbesc limpede aceste comunicate străine, care ne-au anunțat căderea Odesei:

Berlin. (R): Agenția DNB transmite: Marea victorie românească obținută asupra bolșevismului prin cucerirea Odesei, a fost adusă la cunoștința poporului german printr'un comunicat special al înaltului comandament german, difuzat de postul de radiodifuziune al Reichului la ora 20.25. În data după difuzare, postul de radiodifuziune a transmis Imnul Regal român și Deșteaptă-te Române.

Emisiunea a fost repetată și de celelalte posturi de emisiune germane la ora 20.55 când s'au transmis următoarele:

„Poporul german felicită pentru această victorie pe aliatul său, Poporul Român”.

Roma. (R). Agenția Stefani transmite: După ce posturile Italiene au transmis comunicatul comandamentului de căpetenie al armatei române, s'au adăugat următoarele:

„Strălucitul succes obținut de România prin ocuparea Odesei, atrage din nou atențiunea Europei asupra României și armatei Mareșalului Antonescu, care descătușată de intrigile plutocrației își afirmă prin sânge dreptul la o nouă viață și un rol important în noua Europă”.

Vestea biruinței românești împotriva colosului bolșevic (mai mare de 4 ori decât Europa) a înfiorat Țara întreagă. De mulțumire, Vineri în 17 Oct. s'a servit Doxologie în toate bisericile și spitalele din Țară, urmată de cuvântări cari au arătat însemnătatea biruinței.

La Arad Tedeum-ul a fost oficiat de P.S.S. Părintele Episcop Andrei, asistat de 12 preoți și 2 diaconi. Răspunsurile au fost date de corul studenților teologi. La urmă P.S. Sa, într'o cuvântare plină de lumina învățăturilor sfinte și de focul patriotismului, a arătat că România prin cucerirea Odesei a făcut un pas hotărâtor spre dreptatea definitivă, pe care o așteptăm să vină, după anul marilor dezastre și umilințe. Dumnezeu ne va ajuta să fim biruitori până la capăt. Făh-rerul Adolf Hitler cu armata lui și mareșalul Ion Antonescu cu armata lui, sunt instrumente în mâna providenței divine, pentru a desființa împărăția bolșevismului și a face o nouă ordine morală în Europa. În noua ordine noi suntem che-

mați să intrăm cu o credință puternică în Dumnezeu părinților noștri, cu o încredere neclintită în conducătorii Țării și cu sufletul înalt și înălțat.

După Doxologie a urmat defilarea unei companii de onoare, apoi s'a desfășurat o mare și însuflețită manifestație patriotică prin fața Prefecturii județului unde au vorbit dl prefect Col. V. Mihailescu și P. S. S. Părintele Episcop Andrei, și teologii au cântat: *Cu noi este Dumnezeu...*, — apoi prin fața sediului grupului german și italian, unde au vorbit dl primar Dr. C. Radu și reprezentanții grupărilor respective.

■ **In ședința adm. bisericească a Ven. Consiliu Eparhial, ținută la 16 Oct. c. sub președinția P. S. S. Părintelui Episcop Andrei, s'a făcut următoarele numiri și transferări:**

Pr. D. Barbu e transferat din parohia Slatina de Criș la Adea;

D-l Florian Coraș candidat de preot e numit la parohia Susani;

D-l D. Morariu candidat de preot e numit la Barațca;

Pr. Traian Popoviciu e transferat dela Bârzava la Arad preot al Catedralei II și

Pr. Teodor Roxin e transferat dela Pomezău-Bihor la Gura-Văii.

■ **Instituțiile culturale din Arad se înmulțesc.** În urma Decretului-lege al d-lui ministru P. Tomescu, se deschid încă în toamna aceasta la Arad două școli sanitare, un *Institut de surori de ocrotire* cu eleve absolvente de liceu sau școli normale (în mod excepțional și cu 6 clase de liceu), având un curs de 3 ani și o *Școală de surori infirmiere*, în care se primesc eleve cu 4 clase secundare, cu durata cursurilor de 2 ani.

Toate elevele sunt bursiere.

Dacă Aradul a fost ales să găzduiască încă două instituții cu o frumoasă menire socială și națională, meritul în cea mai bună parte revine măsurilor înțelepte luate de bunul și înțelegătorul primar al Municipiului, dl Dr. C. Radu.

■ **Răniții din spitalele Aradului** primesc din partea publicului arădan, local și provincial, deosebite semne de dragoste. P.S.S. Părintele Episcop i-a cercetat dela început, a stat de vorbă cu fiecare și le-a dăruit câte o carte de rugăciuni și o iconiță. Din partea Secției Asociației Clerului „A. Șaguna” s'a dat fiecărui soldat câte o cruciuliță sfântă. La fiecare spital este designat câte un preot care le poartă grijă de cele duhovnicești.

Școlile vin cu preoții și învățătorii în frunte ca să-i cerceteze și să le aducă daruri. Dintr-o comună dela Podgorie o școală a adus răniților 3 m. m. struguri, cozonaci și nuci (ce bine dacă exemplul acesta ar fi încă urmat).

Ceeace impresionează în chip deosebit este moralul ridicat al soldaților și sentimentele lor religioase și naționale, care îl susțin. *Toți s'au mărturisit și împărtășit, adevărind încă odată că cine-i bun patriot e și bun creștin, — și invers.*

■ **„Apostazia Anglicană”.** Sub acest titlu Părintele D. *Veștemeanu* din Ministerul Cultelor publică în „Slova ortodoxă” un articol de critică severă și dreaptă, din care reproducem următoarele pasagii:

„Intreaga creștinătate, indiferent de confesiune și de limbă, este solidară în rugăciunile sale, pentru biruința armatelor cruciate. O singură sincopă s'a produs, care prin absurdul ei dramatic, este fără precedent în istoria Creștinismului: O Biserică a lui Hristos — Biserica Anglicană — se roagă la altarele sale pentru victoria hoardelor lui Antihrist.

Lumea creștină, înmărmurită în fața acestei apostasii anglicane, încearcă zadarnic să-și explice rațiunile ei. Dacă, prin imposibil, suntem gata a găsi o justificare pentru scelerata expansiune a bolșevismului ateu, dacă ticăloșia jidanilor nu mai surprinde pe nimeni, stăm totuși uluiți în fața acestei incredibile trădări a Bisericii Anglicane. Oricât linia frântă în certitudinile credinței ar constitui pentru această Biserică o nedesmințită tradiție, oricât Istoria ei n'ar fi decât o continuă înșiruire de abdicări dela legile imuabile ale moralei, n'am fi crezut însă niciodată, că Anglicanismul se poate scobori până la păcatul strigător la cer al unei mezalianțe spirituale cu Bolșevismul. Biserica, cea care face mai mult caz de intensitatea trăirii sale religioase, de permanenta ancorare a fiilor ei în realitățile de azur ale harului, Biserica aceasta se roagă astăzi, între acordurile de orgă ale Internaționalei III, pentru tâlharii celei mai dinamitarde ideologii anticreștine, pentru vrăjmașii cei mai ireductibili ai lui Dumnezeu, pentru dușmanii naturali și de moarte a lui Hristos.

Înțelege cineva sensul acestei renegări sinistre? Se poate imagina ceva mai dramatic decât sperjurul unui șef de Biserică — în speță Arhiepiscopul de Chanterbury — care îngenunchiază, împreună cu toți episcopii săi sufragani, în fața altarului lui Hristos, rugându-se pentru biruința anticristilor? Ce va fi gândind Stalin — această căpcăunică figură a istoriei umane — când a primit scrisoarea blagoslovită a înaltului prelat anglican, prin care acesta îl asigură de simpatia totală a Bisericii sale, în lupta dusă împotriva civilizației europene și creștine?...

Pare justificată aserțiunea unui istoric romano-catolic, care găsește explicația abjurărilor și anarhiei ce domnește în sânul Bisericii Angli-

cane, sfâșiată de mii de secte, — în păcatul original al nașterii sale. Căci zice acest istoric: O Biserică concepută în alcoolul unui rege desfrânat ca Henric VIII, nu poate rodi decât în păcate...

Dealtfel, atitudinea de astăzi a Bisericii Anglicane aruncă o dâră de lumină asupra tuturor manifestărilor sale istorice. Fixată doctrinar, în cele 39 de articole din „Cartea de Rugăciuni“, de către Parlamentul Britanic, instituție eminentă politică, în care reprezentanții clerului constituiau și constituiesc o infimă și servilă minoritate, Biserica Anglicană, dela înseși originile sale a fost neîncetat unealtă oarbă a imperialismului britanic.

Opera misionară a Anglicanismului, atât de mult trâmbițată de Engleji, nu a fost altceva decât tatonare de teren, pentru succesivele cuceriri britanice. Misionarii Anglicani, au constituit întotdeauna și pretutindeni avantgărzile armatelor engleze invadatoare. În Africa, în India și în toate celelalte posesiuni engleze, primii stegari ai Imperialismului albionice, au fost preoții misionari. Nenorocitul Popor Buric, desigur, mai mult decât oricare altul, ar putea spune multe în această privință.

Protagonistă a Mișcării Ecumenice, ce tinde spre unirea bisericilor, este tot Biserica Anglicană. Atât Mișcarea din Stockholm (practică) cât și Mișcarea de Lausanne (dogmatică), au fost inițiate de cercurile clericale anglicane. Și să nu surprindă pe nimeni faptul, că singurele realizări efective, în direcția unirii bisericilor, sunt cele înfăptuite de Anglicanism. Intercomuniunea realizată cu Biserica episcopată suedeză, cu Vechii Catolici, cu Indienii Ortodocși și cea încercată cu Biserica Ortodoxă Română, Greacă, Constantinopolitană, Egipteană și Ierusalimiteană, toate acestea își aveau precisul lor substrat politic, a cărui consecințe urmau să se facă simțite, într'un viitor nu prea îndepărtat.

Oare nu au dreptate dușmanii Angliei să afirme că armele ei de cucerire au fost și sunt: ipocrizia, biciul, alcoolul și Biblia?

Rugăciunile de azi ale prelaților și clerului anglican, pentru biruința antichriștilor lui Stalin, — cu tot absurdul lor tragic — se situează totuși perfect pe linia tradițională a abdicărilor de totdeauna a acestei Biserici.

Lordul Balfour, pentru a justifica parcă atitudinea de astăzi a Bisericii Anglicane, a spus cândva, — nu fără dreptate pentru mentalitatea engleză — că: „Este mai bine să faci un lucru absurd, care a fost făcut întotdeauna, decât un lucru cuminte, care nu a fost făcut niciodată“ Și semnatarul acestor rânduri, a trăit în Anglia în vremea când aceeași biserică, implora cerul pentru victoria comunismului spaniol, împotriva oștilor cruciate ale desrobitorului General Franco, Caudillo de azi al întregii Spanii creștine..

Nr. 4777/1941.

Comunicate

Disponem ca în ziua de 26 Octomvrie a. c., Sf. Dumitru, Izvorătorul de Mir, să se poarte în toate bisericile pentru pregătirea și procurarea Sf. Mir. C. Preoți vor înainta sumele incurse, cu proces verbal, P. C. Păr. protopresbiteri, până la data de 31 Octomvrie, iar P. C. Păr. protopopi vor înainta sumele și procesele verbale Consiliului Eparhial până la data de 15 Noemvrie a. c.

Arad, la 15 Octomvrie 1941.

Consiliul Eparhial.

Nr. 4778/1941.

Patriarhia Română, printr'un comunicat oficial, difuzat prin posturile noastre de radio și prin ziare, a reamintit tuturor parohiilor din Patriarhia Română obligația de a face colectă în ziua de 14 Septemvrie a. c., pentru fondul „Obolul Crucii“.

Parohiile cari nu au înaintat până acum colectele făcute, sunt obligate a trimite aceste sume, cu raport și proces verbal, Consiliului Central Bisericesc, în str. Maria Rosetti Nr. 63, București.

Arad, la 15 Octomvrie 1941.

Consiliul Eparhial.

Concurs

Parohia Șebîș publică concurs cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea postului vacant de cântăreț prim bisericesc și conducător de cor.

Venite:

1. Sesiunea cantorală 8 jughere pământ arabil.
2. Stola obișnuită din parohie.
3. Eventualul salariu dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Reflectanții își vor înainta cererea cu actele necesare oficiului parohial din Șebîș în termenul concursului și se vor prezenta în sf. Biserică pentru a face cunoștință cu poporul.

Șebîș, la 12 Octomvrie 1941.

Consiliul parohial.

In atențiunea Comitetelor de Colportaj!

A apărut în editura Diecezana:

CALENDARUL

**creștinului ortodox
pe anul 1942**

Redactor: Prot. C. MAGIERU

Pe lângă partea calendaristică propriu zisă, cuprinde un foarte bogat și ales material literar: poezii religioase și patriotice, articole și istorioare morale, proverbe, cronici, sfaturi pentru gospodari și gospodine, reguli de igienă, snoave, șematismul Eparhiei, târgurile și o mulțime de ilustrații de tot felul.

Prețul 25 lei.